

Befrielsen

av vårt land er begynt. Etter 4 års okkupasjon er Kirkenes blitt befridd av russiske styrker, som trenger videre vestover. I den anledning har kong Håkon og statsminister Nygårdsvold holdt taler. Hans Majestet ytret bl.a.: "Min regjering traff for en tid siden med mitt bifall avtale med den sovjetrussiske regjering om et samarbeid for det tilfelle at krigssituasjonen skulle utvikle seg derhen at sovjetrussiske stridskrefter kom til å opptre på norsk territorium. Denne situasjon foreligger nå. Sovjetrussiske stridskrefter er kommet til Norge for å kjempe mot den felles fiende. Det er meg en særlig glede å kunne meddele at norske styrker vil ta del i operasjonene sammen med de sovjetrussiske tropper og således atter kjempe på norsk jord. Sovjetsamveldet ble likosom Norge anerkjent av Tyskland, og det er som våre allierte at de sovjetrussiske styrker kommer til Norge. Vår avtale med Sovjet-Samveldet går ut på at etter hvert som situasjonen tillater det, vil norsk administrasjon igjen tre i virksomhet i sitt fulle omfang. Avtalen fastsetter ennvidere at sivile norske embetsmenn utpekt av min regjering vil samarbeide med de russiske befalingsmenn for å lette de militære operasjoner og overgangen til hel norsk administrasjon....."

Statsministeren sluttet sin tale slik: "Jeg vil understreke appellen (kong Håkons) om at de allierte sovjet-russiske avdelinger må få all mulig støtte, og jeg vet at dette vil skje. I forståelse med den sovjetrussiske regjering har den norske regjering tatt de nødvendige skritt for å gjennomføre norsk styre så snart kampene tillater det. De første forsyninger av mat, klær og bransel vil bli bragt fram så snart som mulig. Landsformidlere vil bli tatt i forvaring og vil få sin straff. - Når de sovjet-russiske tropper er rykket inn i Øst-Finmark, hilser vi dem velkommen som venner til fullføring av vår felles frihetskamp. Idag som i 1940 står Nord-Norge i første linje. Hele det norske folk som venter på befrielsens time er med dere. Ved felles kamp og felles ofre vil seieren bli sikret."

Vi slutter helt og fullt opp om ordene til Kongen og statsministeren.

Russerne som er sterkt engasjert over en veldig front, må ha vanskelig for å avse soldater for frigjøringen av Norge. Desverre disponerer vi ikke over tilstrekkelige styrker til å befri landet vårt selv. Det er ikke noe å skamme seg over. Sjøfolkene våre, flygerne, lærerne, prestene osv., osv. har gjort en stor krigsinnsats. Men småstatene kan nå engang ikke hamle opp med stormaktens dampveivalser.

Når og på hvilken måte resten av vårt land vil bli befridd, er fremdeles uvisst. Når hjemmefronten engang får ordre om å gå til aksjon, vil det føles som en lettelse for mange. De får et ønske oppfylt: å få være med selv, og ikke la andre gjøre alt grovarbeidet for seg.

Foran denne siste store styrkeprøven minnes vi - og hyller - alle dem som har vært med på å skape grunnlaget for frigjøringen av Norge, de allierte soldatene som er falt på frontene rundt om i Europa - bl.a. de russere som stupet på norsk jord idag i kampen for Norge - , de norske sjømennene som gikk ned, flygerne som ikke vendte tilbake, hjemmefrontens pionerer som bukket under. Vi hyller alle dem som Nordahl Griegs ord om Viggo Hansteen passer på:

"Du tok din plass i en forposts stumme, dødsdømte strid,

uten å selv kunne reddes, men for å gi andre tid.

Andre skal engang seire i vapnets, åpne slag.

Men det var de ensommes offer som lyste før det ble dag."

Vi har mange - å minnes: de tusener av nordmenn som sitter i tyske fengsler eller konsentrasjonsleire, Vestfalensfolkene, ofrene for ekspløsjonsulykker og bombeangrep etc. etc. Vi tenker kanskje ikke på dem hver time på dagen. Tør det vel ikke. Og det hender så meget at sinnet ikke klarer å registrere alt som skjer. I det harde jøget blir altfor meget viktig

og dagligdags. Men det vil vise seg at vi ikke har glemt alle dem som falt og ofret for Norges sak. Helter var - eller er - de vel ikke allesammen. Men frivillig eller ufrivillig har de båret de største byrdene i kampen. Når krigen er slutt skal de - eller deres etterlatte - få all den hjelp de trenger til utdanning osv., - ikke som en nådegave men som en selvfølgelig rett.

- 0 -

Ordre fra den norske forsvarssjef:

Situasjonen er særlig alvorlig på grunn av fiendens aksjoner mot motstandsbevegelsen. Det som skjer nordpå gjør ikke noen forandring i det allmennelige direktiv som er: Unngå åpen kamp. Bevar organisasjonene. Dere vil få ordre gjennom kjente kanaler og i kringkastningen når tiden er inne til aksjon i samsvar med den militære situasjon. Vær på vakt mot falske ordre. Følg de ordre om forsiktighet som gis fra Hjemmefrontens Ledelse.

- 0 -

UKEN SOM GIKK (6. okt. - 1. nov.)

Den nordnorske front. Den viktigste begivenhet for oss i uken som gikk er at befrielsen av vårt eget land er begynt ved russernes innrykning i Kirkenesavsnittet. Onsdag 25. okt. satte russerne inn stöt mot byen både fra sør, nord og øst (så vidt man kan forstå av de sparsomme meldinger), og alt tyder på et særlig angrepet fra nord kom meget overraskende på tyskerne, idet norske fiskere her satte de russiske styrker over fjorden. Tyskerne hadde iverksatt ganske omfattende ødeleggelser, men de hadde tydeligvis ikke fått tid på seg til å fullføre arbeidet, idet russerne tok som bytte materiell i en mengde som svarer til et års forbruk for den tyske "Armé Lapland". Russerne har senere støtt videre fram og tatt bl.a. den meget viktige flyplass ved Kirkenes og en rekke bygder og grønder, bl.a. Jakobsnes, Elvenes, Svanvik, Björnevatn, Scholm, Stonga, Veines, Lillebakken, Jänkeelv, Anglefjell og Heiden.

Kirkenes er et meget viktig strategisk punkt på Ishavsfronten, det var tyskernes hovedbasis i disse strøk. Hvor raskt den videre frammarsj vil gå, avhenger av mange faktorer, av de to parters styrkeforhold, av været osv. Man kan vel tilfjell vente at tyskerne vil forsøke å føre oppholdende strider innover langs Varangerfjorden, for å gi styrkene i Vadsø-Vardøavsnittet tid til å repliere på Tana-linjen. Den eneste retrettvei over land som står til rådighet for tyskerne ute på Varanger-halvøya er nemlig kystveien langs fjordens nordside, og med den styrke russerne nå har på sjøen og i luften her oppe og med tyskernes mangel på fartøyer vil den tyske ledelse neppe gjøre noe forsøk på avakuering sjøveien. Ved Tana-linjen kan man vente at tyskerne vil forsøke å organisere et kraftigere forsvar, men meget tyder på at de regner ned å måtte oppgi hele Finmark og vil falle tilbake på Lyngen-linjen. Til Skibotn i Lyngen fører den annen hovedvei fra Nordfinland; her er naturforholdene gunstige for forsvar og tyskerne har gjennom langre tid bygd ut en linje her. Meldinger fra Moskva tyder på at det er konsentrert ganske betydelige russiske styrker på Ishavsfronten, med utrustning for et vinterfelttog, men de har for seg også meget store tyske styrker (100-150 000 mann?), og de mangelfulle kommunikasjonene, de store avstander og værforholdene i disse strøk vinter-tid gjør det ikke umiddelbart sannsynlig at frammarsjen vil bli så rask.

Den norske sivilbefolkning i Finmark kommer i en prekær situasjon da tyskerne hensynsløst ødelegger bebyggelsen bak seg i den utstrekning de får tid til det og jager befolkningen avsted. Da det hersker en skrikende mangel på transportmidler både til lands og til sjø, vil det i mange tilfeller si at folk må gi seg avsted til fots uten å kunne ta med seg mer enn det de står og går i.

Kong Håkon meddelte i sin tale torsdag at også norske styrker vil bli

satt inn i kampene i Nord-Norge i samarbeid med russerne, og at en norsk delegasjon snarest vil komme til de befridde strøk for å overta den sivile administrasjon. Det er meget heldig at regjeringens avtaler med russerne på forhånd har ordnet alle disse problemer; norsk suverenitet vil bli respektert fullt ut, og de befridde strøk vil få norske myndigheter som skal styre etter norske lover, bortsett naturligvis fra det umiddelbare operasjonstater hvor den russiske øverstkommanderende vil og må ha den øverste myndighet. Det som representerer faren er ikke russerne (som en hemningsløs nazipropaganda vil ha det til), men tyskerne og deres ødeløggelser. Det her, som dr. Arne Ordning understreket i sin utenrikskronikk tirsdag, aldri vært noen konflikt mellom Russland og Norge, hverken før eller etter revolusjonen av 1917. Vår nye nabo i nord har med takt tatt imot tilbudet om deltagelse av norske styrker i operasjonene, og et slikt samarbeid vil sikkert være til gagn for forholdet mellom de to land. Det er også tydelig at den del av sivilbefolkningen som ikke tyskerne med sine brutale metoder har klart å fordri, lojelt samarbeider med vår allierte.

I Nordfinland har finske styrker tatt veiknutepunktet Muonio og her dermed avskåret tyskernes siste retrittvei til Norge. Fra sør rykker nå finske styrker frem mot Ivalo (ved Enare), samtidig som russiske kolonnr støtter sørover mot samme mål. De siste meldinger går ut på at patruljer fra de to arméer alt har fått kontakt, og meget tyder på at de tyske Lapp-landstyrker går en Stalingrad-skjebne i møte i disse værharde, veifattige strøk nå når polarvinteren alt har sett inn og både forsynings- og retrittlinjer blir avskåret.

En kjempegjering som peker på at tyskerne er forberedt på å oppgi Finnmark er - foruten den plutselige ordre om evakuering og forberedelse av ødeløggelsesarbeider i Hammerfest - at de har flyttet slagskipet Tirpitz, som har ligget temmelig godt beskyttet i den trange Kåfjærd i Lyngen. Med stort besvær blir den nå skipt sørover, beskyttet av en masse hjelpe-fartøyer med torpedobatter osv. Målet er visstnok Trondheimsfjorden, men om det noengang når dit, er tvilsomt. Det skal forinnan passere et par utsatt åpne havstrøkninger, hvor man kan forutsette at britiske sjø- og luftstrid krefter vil passe den opp, og en forsøk på hva som vil komme fikk tyskerne utenfor Tromsø 29. okt. da britiske bombefly bl.a. fikk inn en fulltreff for med en 6 tons bombe på slagskipet. Også ellers her britiske luft- og sjøstridskrefter i det siste viet norskokysten spesiell interesse, særlig nordpå, for å stans den tyske fart på kysten. 6 tyske fartøyer og hjelpe-fartøyer er senket utenfor Bodø, 19 mindre fartøyer er mer eller mindre skadet osv. Det ble også natt til søndag rettet et kraftig angrep mot ubåt basen og ubåter i Bergen, som nå er blitt en av tyskernes viktigste baser for dette våpen.

Vestfronten. Maas-Aachen-avsnittet stort sett har fått hvile etter byens fall, er fronten for alvor kommet i bevegelse igjen på den nordlige fløy i Nederland, hvor de britiske styrker opererer. Både kanadiernes operasjoner i Scheldemunningen og engelskennenes støt nordover mot Maas-munningen har i siste uke gjort betydelige fremskritt.

Brasens-lommen på sørsiden av Scheldemunningen er nå trengt sammen til et område som bare måler noen få km i bredde og dybde, og tyskernes siste kystbatteri her er brukt til taushet. Det er bare et spørsmål om kort tid når de siste opprømsninger her er gjennomført. På nordsiden her de britiske styrker etter en landgang den 26. okt. ranset hele Beveland-halvøya. Foruten motstandslommen ved Greskens er det altså nå bare de tyske stillinger på Walcheren som kan genere innfarten til Antwerpen, og av ersvømmelsen på øya har trengt tyskerne sammen på et meget lite område som alt angripes av de britiske styrker via dike-veien fra Beveland-halvøya. Etter de siste meldinger har dessuten britiske commandos gjort landgang på Walcheren og kjemper i Vlissingen. - Den seige tyske motstand i dette avsnitt går nå mot sin slutt, og det er meldt at de første britiske minefjellere alt har vist seg i Scheldemunningen. Når Antwerpens store, uskadede havn igjen i forandentlig meget nær fremtid kan tas i bruk, kan det få stor betydning for operasjonene på vestfronten i sin helhet, idet tydeligvis transportvansker har hindret de allierte i å utvikle sin fulle

materielle overlegenhet.

Når operativ forbindelse med begivenhetene ved Scheldemunningen nå man se den kraftige engelske offensiv fra den nederlandske grense mot Maas nedre løp. I de siste 6-8 dager har det tyske forsvar her brutt sammen, og restene av den 15. armé, 60-70 000 mann er kastet tilbake til elven, hvor de gjør fortvilte forsøk på å ta seg over. Det har oppstått fullstendig trafikk kaos på veien til Maas-broene under det allierte flyvåpens nådeløse forfølgelse av de flyktende kolonner, og tyskernes tap i både menneske og materiell har vært store. Byene Bergen op Zoom, Rozendaal, Grede, Tilburg og 's Hertogenbusch er erobret, og ved Maas nedre løp er engelskennene nådd fram til elven over bred front. Utsenfor, i Maas-buen, har tyskerne forsøkt å sette inn en motoffensiv i engelskennenes flanke ved et støt i Venlo-sektoren, men framgangen er stanset opp etter forholdsvis beskjedne terrengvinninger. Det er tydelig at den tid er forbi da den tyske får kunne utføre effektive offensive operasjoner i større målestokk. Den kjemper imidlertid ennå godt på defensiven, og Churchill sa i sin siste tale tirsdag 31. okt. at selv om det er mulig at Tyskland kan bryte sammen når som helst, ventet han ikke - ut fra den rent militære situasjon - at krigen var slutt før ut på våren eller forsommeren, men han la til at enkelte militær så mer optimistisk på situasjonen. - I Vogesene har amerikanerne hatt noen framgang i det siste, og tyskerne sier at de i nær fremtid venter et større offensivt foretogende over Luxembourg mot Saar.

Østfronten. I Baltikum fortsetter den russiske likvidasjons-offensiv mot de tyske styrker i Kurland og i Östprussen raser et forbitret truslag i Insterburg-åpningen. Det er tydelig at tyskerne - stilt overfor den alvorlige trussel det russiske gjennombrudd av de første forsvarslinjer representanter, nå hensynsløst koster inn alle tilgjengelige reserver, bl.a. store panserstyrker, for å demme opp for offensivbølgen. Så vidt man kan skjønne har russerne, som så mange ganger før, velt den taktikk allentidig å legge seg på defensiven og la motstanderen mette seg ut for neste offensive støt settes inn. Noen terrengvinning av betydning har tyskerne ikke oppnådd, og de har hatt veldige tap, bl.a. 900 tanks på en uke; også Himmlers "Volksturm" har hatt enorme tap, noe som ikke forpuser når man tenker på disse sammenskrapte treppers kvalitet, mangelfulle utdanning og tvilsomme utstyr.

På sørsiden er nå praktisk tatt hele Rutonia (Karpatt-Ukraina) ranset for tyskere, (det er her tatt 18 000 fanger på 7 dager!) og russerne rykker videre fram i det østlige Tsjekkoslovakia. Også i Ungarn fortsetter framrykningen over sletteland: de russiske styrker står nå 60 km fra Budapest, og har på flere steder gått over Tisza. I Jugoslavia besetter russerne og Titos styrker stadig nye viktige strategiske punkter, bl.a. Split på Dalmatia-kysten og Alassa i Vardar-dalen; tyskernes retrittvei fra Hellas. I Hellas fortsetter den britiske framrykning mot Saloniki; Larissa er tatt og patruljer har nådd Saloniki.

I Italia fortsetter framrykningen mot Bologna på midtavsnittet og Forlì på den østlige flanke; her har 8. armé opprettet et brohode på nord siden av Reno.

I det fjernøstlige samler interessen seg om det store sjøslag ved Filip-pinene. Japanerne følte tydeligvis invasjonen av øygruppen som så truede at de sette inn betydelige styrker av sin flåte - som de tydeligvis har spart omhyggelig på - for å forsøke å slå amerikanerne på sjøen og dermed ødelagge invasionsstyrkenes forbindelseslinjer. En japansk eskadre kom nordfra, (fra farvannene ved Formosa), en østfra og en sørfra (formodentlig fra Singapore), men resultatet av det voldige sammenstøt ble et knusende amerikansk seier. De større skipsenheter kom sjelden eller aldri på skuddhold av hverandre, så slaget ble vesentlig utkjempet ved hjelp av marinefly. Japanernes samlede tap er: 2 slagskip, 4 hangarskip, 6 tunge kryssere, 3 lette kryssere og 9 destroyere senket. 13 andre skip ble alvorlig skadet, bl.a. 6 slagskip og 21 lettere skadet. De allierte tap var 1 amerikansk hangarskip ("Princeton") senket og 2 mindre hangarskip, 3 destroyere og noen få mindre fartøyer, dessuten ble en australsk krysser alvorlig skadet. Resultatet betyr at den japanske flåte er tilføy et ulivsskrive

Tom on tredjedel og halvparten av dens styrker er satt ut av spillet, dels for godt, dels for mange måneder. (Japanerne fortsetter å sende ut sine vanlige fantastisk fulle meldinger om at den amerikanske flåte er slått på en avgjørende måte, med tap av en serie skip, og drevet på flukt. Holdbarheten en av påstanden kan man bedømme ut fra den senere japanske opplysning at amerikanerne fortsatt landsetter forsterkninger på Filippinene i stor målestokk - formodentlig da uten beskyttelse av sin flåte og med de seierrike japanske eskadrer kryssende i farvannene!)

På Filippinene fortsetter framgangen på meget tilfredsstillende måte. Øya Samar er helt ranset for japanere, og på Loyte har amerikanerne tatt tre flyplasser; de alliertes tap etter de ti første dagers kamper var 3500 mann, japanernes 24 000. Det er et talende vitnesbyrd om de alliertes knusende materielle overlegenhet, både når det gjelder skipsartilleri, fly og marktroppenes utstyr.

I Burma har allierte styrker innledet en ny offensiv og har støtt 60 km fram på veien mellom Kogung og Mandalay i retning av elva Irrawaddy, og lengst i nord står kineserne fram i avsnittet ved Myitkyina.

Politisk. Churchill er kommet hjem fra konferansen i Moskva, og er godt fornøyd med resultatene. Hans uttalelser er tilintetgjør ethvert tysk håp om noen splittelse mellom de allierte. Fortsett fra de militære planer for sluttangrepet mot Tyskland var det særlig Balkan-problemet og det polsk-russiske spørsmål som sto på dagsordenen. Når det gjaldt folkene, hadde man gjort gode fremskritt (det ser ut som om Bulgaria blir russisk, Hellas britisk interessesfære), mens det tydeligvis er vanskelig å finne noen formel som kan løse det polsk-russiske spørsmål; også her var det imidlertid gjort fremskritt.

USA går til pr. sidentvalg den 7. nov. og de siste opinionsundersøkelser pøker tydelig i retning av seir for Roosevelt, som i tilfelle blir valgt for 4. gang (16 års funksjonstid), noe helt uhørt i amerikansk historie. Til å begynne med lot det til at Dewey, republikanernes kandidat, hadde ganske stor medfær, men støtningen for Roosevelt er etter alt å dømme sterkt stigende. På det utenrikspolitiske område er det, iallfall offisielt, ingen meningsforskjell mellom de to kandidater; det striden står om er først og fremst de innenrikspolitiske problemer. Dewey har angrepet Roosevelts administrasjon og hans linje i den økonomiske og sosiale politikk men Roosevelt har slått av de aktive arbeiderorganisasjoner, har antagelig flertallet av soldatene med seg og kan i det hele støtte seg på "the little men" som med stor skepsis ser på Deweys forenkling i storindustrien og finansverdenen. Det som gjør utsagnet er vel imidlertid i tilfelle at valgmassene skjønner at Roosevelt er den langt betydeligste politiker av de to, og at Amerika vil trenge både hans videre syn og hans langt større erfaring i krigens siste fase og under fredsforhandlingene. Og selvom de to kandidatens utenrikspolitiske kurs er omtrent den samme, og begge sikkert med full kraft vil føre Amerikas krigsinnsats igjennom, er det neppe tvilsomt at Roosevelt blir valgt. Det er under Deweys ledelse man kan frykte for at Amerika igjen kan synke tilbake i isolasjonisme, slik at det ikke kommer til å sette sitt preg på freden og støtte fullt ut den nye sikkerhetsorganisasjon.

Krigen i luften. De alliertes nye voldige bombeoffensiv er fra britisk hold blitt karakterisert som et forsøk på fra luften å slå Tyskland ut av krigen på kortest mulig tid. Om dette vil lykkes er uvisst, men at bombe-krigens virkninger må føles sterkere enn noensinne før, fikk vi sist fredag høre fra Reichminister Goebbels egen munn. "Den fiendtlige luftkrig er det som for tiden berører oss de største bekymringer," innrømmet dr. Goebbels. Men videre fortalte den lille trylledoktoren det tyske folk at "det bygges eskadrer av nye jagere og bombefly av den mest moderne og sløkrefrige type." Det denne Goebbels siste påstand taler kjennsgjerningene et tydelig språk. Det karakteristiske ved luftkrigen i høst er nemlig de alliertes masseinnsats av fly med nedleggende virkning for Tysklands rustningsproduksjon og kommunikasjoner og Luftwaffes ubetydelige innsats eller totale fravær under disse gigant-angrep. Hvis Luftwaffe ikke vil kjempe for Tysklands transport, våpenindustri og olje, hva vil det da kjempe for? Er

det så at Berlin blir favorisert på bekostning av det øvrige Tyskland, eller er så mange menneskeper overført til andre våpen, at Luftwaffe bare gjør en symbolsk innsats med flygende bomber?

De englo-amerikanske flytap var for 1/2 år siden 4%, dette gikk etter hvert ned til 2% og i oktober har tapene ligget på bare 1%. I løpet av 24 timer, onsdag og torsdag i forrige uke, hadde de allierte 5000 fly over Tyskland med et tap av 13 maskiner; det er ca. 1/4% Av 1000 tunge bombefly som kastet 4000 tonn bomber mot Köln 31. okt. tapte RAF 2 maskiner. For 1-1/2 år siden kastet de all. 50 tonn bomber mot Tyskland for hvert tapte bombefly, dette øket etter 1/2 år til 75 tonn og etter 1 år til 100 tonn. For en måned siden var dette tall kommet opp i 125 tonn og nå ligger bombeflyekten pr. tapte bombefly adskillig høyere.

Det allierte flyvåpens store mål, å oppgjøre Luftwaffedømmet over Tyskland synes nå å være nådd. Denne voldige kamp begynte i midten av januar med stor-angrepet på de tyske flyfabrikker og nådde sin høyde mot slutten av februar, da i løpet av en uke 642 tyske jagere ble skutt ned i voldsomme luftkamper over Tyskland. Mot slutten av mars ble Luftwaffes motstand svakere, og utvokst ~~var~~ og sommeren ble Görings jagere utklæsert av de allierte luftarmader; under den stadig økende bombing i høst og med tapet av de framskutte luftmaldelplasser i Vest-Europa er Luftwaffes motstandsvorne redusert til det vi ser idag. Tyskland føler nå slagene hardere enn noensinne. De allierte bombefly i vest konsentrerer idag nesten hele sin bombekraft mot kommunikasjonsnett i Rhinland, en provins som i utstrøking bare er en 1/4 del av det område, hvor kommunikasjonsnett ble satt ut av spillet for D-dagen. Vi spør i spenning: Når vil tyskernes transportsystem bak Stegfridlinjen bryte sammen?

Ukens statistikk: Okt. 26. 1200 tunge am. b. + 750 j. bomber industri og oljefelt i Münster, Hamm og Bielefeld, 1 b. og 1 j. svinos. 200 Lancasters angriper uten tap I.G. Farbenindustries anlegg i Leverkusen. Stor aktivitet av all. jagerbombere over Rhinland. Fra Italia angriper tunge am. b. jernbanestasjonen i Innsbruck. Okt. 27. Kraftig russ. nattangrep mot Budapest. Okt. 28. Mosquito-nattangrep mot Berlin. 350 tunge am. b. med j. eskorte angriper Hamm og Münster, 1000 tunge RAF bombere konsentrert angrep mot Köln, Veldige branner og kaos etter angrepet. 300 tunge br. b. bomber "hølicheren, 1200 all. jagerbombere beskytter jernbanenett i Rhinland og Holland, 22 maskiner svinos etter dagens operasjoner, 13 t. jagere skutt ned. Russ. fly bomber Libau, senker tysk 5000 tonn og skader to destroyere og 10 mindre fartøyer i nord-norske farvann.

Okt. 29. 2 Mosquito nattangrep mot Köln, br. fly angriper ubåthavn i Bergen. Lancasterfly angriper "Tirpitz" og får inn minst en fulltreffer med 12,000 pounds bombe. All. fly angriper "hølicheren" og tyske stillinger i Holland. Fra Italia angripes jernbanenett i Sør-Tyskland og Østerrike. Okt. 30. Nytt dobbeltangrep av Mosquitos mot Köln, videre store all. styrker mot trafikknett over hele Tyskland, 1 maskin svinos, 850 RAF bombere angriper Köln, andre styrker bomber oljeraff. i Wessling s.f. Köln. Utenfor Bodø senkes 6 fartøyer og beskadiges 10 andre skip og en stor ubåt tvinges på grunn. Okt. 31. Dobbel Mosquito nattangrep mot Berlin. 1000 br. b. kaster om natten 4000 tonn mot Köln, 2 mask. svinos. Mosquitos bomber Aarhus universitet, Gestapos hovedkvarter i Jylland. RAF angriper synt. oljeanlegg i Bottrop. Admiral Hagemitz melder et am. fly fra hangarskip i de to siste måneder har ødelagt 2594 jap. fly med et tap av 300 am. mask. Nov. 1. Etter nytt dobbeltangrep av Mosquitos koster 500 tunge br. b. 2500 tonn bomber mot Köln, som nå har fått 9000 tonn i løpet av 4 døgn. Hamburg også angrepet.

Tap av norske skip som gikk i tysk tjeneste:

19. okt.: D/S Kristiania, skadet av mine utenfor Ålesund og D/S Standard, 1260 tonn br. torpedert utenfor Saltfjord.
21. okt.: D/S Vistra, 1400 tonn br. senket av fly ved Haugesund.
23. okt.: D/S Jason, 300 tonn, senket ved Tromsø og D/S Brii ved Kristian-
27. okt.: D/S Bånan, 1500 tonn, D/S Ofoten, 300 tonn og D/S Kong Sigurd
28. okt.: D/S Torghatten, 300 tonn, skadet ved Lidingen og D/S Karmøy, 2500 tonn, senket samme sted. D/S Nina minesprengt i Kattogatt.

Vi har nettopp fått vite at fienden skal gå igang med drastiske tiltak for å knekke motstandsbevegelsen i Norge. Vi må være forberedt på razziaer, avsperringer, arrestasjoner og terror i hittil ukjent omfang. Enkeite steder er angrepet allerede hegynt, og hovedeffektivene er forestående.

Den norske motstandsbevegelsen lar seg ikke knekke. Den situasjonen er alvorlig. Vi må beskytte vårt hus og holde hodet klart. Ved omtanke, kald beregning og disiplin skal vi bryte angrepet.

Vi har gitt følgende dagsordre:

1. Legg omhu og arbeid i dine forsiktighetsforanstaltninger. Ta ingen u nødvendige sjanser. Saken krever modig beslutning, men dumdrighet er fiendens forbundsfelle. Uforsiktighet og tankeløshet kan få de alvorligste følger for landet. Den uforsiktige rammes ikke bare seg selv.
2. Skriv minst mulig. Brevn overflødige papirer idag. Gå minst mulig rundt med hemmelige papirer på deg. Må du gjøre det, gjør det godt.
3. Oppbevar alt hemmelig stoff slik at fienden ikke finner det ved husundersøkelse eller razzia. Rett på dette.
4. Alle navnlistor er forbudt. Tilintetgjør dem med det samme.
5. Snakk ikke til noen utenforstående om ditt arbeid i hjemmefronten, ikke din beste venn, ikke din kone. Gjør dette til regel fra idag.
6. Pass ditt eget arbeide og bland deg ikke opp i andres. Vær ikke nysgjerrig. Det gjelder å vite minst mulig.
7. Se deg for. Fienden kan sitte på vakt der du ventet å finne en medarbeider. Forviss deg på forhånd om at alt er klart.
8. Gå i dekning når det er fare for at du kan bli tatt. Bli der til før en er over, husk at fienden ikke alltid slår til med det samme. Forviss deg ikke lettsinn og mot.
9. De som står utenfor det aktive hjemmefrontsarbeide må tie stille med det du tilfeldigvis får vite eller kommer over. Det er din plikt.

- 0 -

Folkestreik - vårt hemmelige våpen.

Mange spør seg selv i denne tid:

Er vi så maktesløse at vi muligens må se på stadig nye overgrep og voldshandlinger fra maktavernes side? Nei, det er vi ikke. Vi har ett våpen som vi hittil ikke har brukt - Folkestreik.

Hva er Folkestreik?

Folkestreik er hele folkets totale og solidariske innsats i kampen. Når Hjemmefrontens Ledelse proklamerer folkestreik, dødlegges hele arbeidslivet. Foruten at fabrikkene og samferdselsmidlene stanser, stenger alle butikker og kontorer. Både sjefer og underordnede holder seg hjemme. Lærerne måter ikke på skolen o.s.v. De meget få nødvendige unntak vil det bli gjort rede for når folkestreik proklameres.

Når skal folkestreik brukes?

Folkestreik vil bare bli brukt i nødsfall fordi skadevirkningene også rammer oss selv. Men det er visse ting vi nå ikke kan tåle. Da brukar vi folkestreik. Militær mobilisering eller arbeidsutskrivning av tilsvarende karakter, mord på gissler, deportasjon av nordmenn til Tyskland under slike forhold at de utsettes for lidelse og død, er ustendigheter som vil kunne utløse folkestreik.

Verk følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utsendes gjennom den fri presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Forbered deg om mulig på den situasjon som oppstår når alle tilførselsstanser. Gass vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Kan du skaffe tørrmelk eller boksmeik til spæbarn?

Folkestreik - vårt hemmelige våpen!

Vi har tidligere gjort rede for den kurs vi mener bør strikkes ut for på langre sikt å holde arbeidsledigheten nede. Her skal det sies noen ord om den sosiale situasjon som kommer til å opstå i tiden like etter krigens slutt.

Når vi ikke har hatt noen arbeidsledighet i krigskrene, skyldes det først og fremst at okkupasjonen har dirimert - for en stor del med tvang - alle ledige krefter over i krigsviktige tiltak. Norges Bank har måttet betale gildet.

Når freden kommer, vil ikke bare tyskernes etterspørsel etter arbeidskraft falle bort, industriene vil også for en tid mangle råstoffer, maskiner og redskaper vil være slitt.

De 150. 200 000 norske arbeidere som er beskjefniget ved de tyske anleggene - flyplassene, fabrikkene etc. - er naturligvis interessert i så fort som mulig å reise hjem eller prøve å få arbeid et annet sted. Men det er for det første ikke sikkert at det ventet noe arbeid på dem hjemme, dernest vil kommunikasjonsmidlene i den første tiden etter befrielsen måtte brukes til militære transport og viktigens utsendinger. Det er en forutsetning for en hurtig løsning av beskjefningsproblemet at ikke større ansamlinger av nordmenn - f.eks. tyskerarbeidere - begynner på vandring på egen hånd. For å kunne holde sulten og nøden stangen må myndighetene ha full oversikt over og kontroll med hvorvidt belysningen fordeler seg på de forskjellige landsdeler og distrikter.

De som har arbeid å falle tilbake på hjemme, skogbruk, fiske, gårdsbruk etc. vil snart kunne reise hjem. Men såvidt vi kan skjønne vil nesten av arbeidsstokken måtte fortsette sitt arbeid ennå noen tid, selvom det er unyttig tyskernarbeid. Selvsagt blir det sørgt for lønn og mat til dem. For å sikre gjennomføringen av en plan som skal gi arbeid til alle, må kaos for enhver pris unngås, og myndighetene må sørge for en ordnet og suksessiv overføring av tyskerarbeiderne til annet arbeid.

Liknende problemer vil gjøre seg gjellende også for den delen av Norges industri som i større eller mindre grad arbeider for tyskerne. Når okkupasjonsmaktens bestillinger plutselig faller bort, og når råstofftilførselen for en tid svikter, vil bedriftene få en vanskelig økonomisk periode. Noen tid vil det ta før hjulene kommer igang igjen. Men i denne overgangstiden må ikke bedriftsledelsen ut fra snarva bedriftsøkonomiske synspunkter si opp folk f.eks., men bare ta hensyn til samfunnets vel. Det gjelder at arbeidene blir på arbeidsplassen, får mat og lønn. De må kunne beskjefniges med reparasjonsarbeide etc. Dessuten vil de ha en stor oppgave i å avverge eventuelle overgrep mot norsk industri, norske maskiner, lagre etc. fra fiendens side.

- 0 -

En interessant valutareform er innledet i Belgia. Nye pengesedler, som den belgiske regjering har latt trykke i England skal utbyttes med de sedler som nå er i omlopp. Utbytteingen, som er obligatorisk, skal iværksettes etter en kurs som setter likhetstegn mellom de nye francs og de gamle. Denne kurs gjelder imidlertid bare inn til et visst beløp, som foreløpig er ukjent. De som utøver dette beløp søker å veksle til seg de nye sedlene får bare en viss del av det beløp som gir seg i gamle sedler. Likteklser blir bare gjort for arbeidsgivere, som tar store beløp til lønninger, og for institusjoner, for hvem det må anses både nødvendig og normalt å disponere over store konjunkturreserver. De drastiske vekselingsbestemmelser skal også tilløpvis av banklovens Kredittloven over et visst maksimum blir bare tilgjengelige i form av andelen i langsiktige statelån. På denne måten mener man at reddelenslopet vil bringes ned til førkrigsnivå, kanskje en del lavere. Inflasjonen vil bli stoppet, og man vil på denne måten uskadeliggjøre de store profitter som er sønt inn av quistsinger og på svartebørsen. Citykretsen i London er av den oppfatning at dersom reformen gir et godt resultat, vil den påvirke pengepolitikken i mange av de land som har vært akkupert av tyskerne.

- 0 -

Amerikas utenrikspolitikk.

I tilslutning til offentliggjørelsen av de britainere planer for en framtidig sikkerhetsorganisasjon som ble fettet i Busharten Oals, kan det ha en viss interesse å gi et kort sammendrag av boken "Amerikas utenrikspolitikk", som nettopp er oversatt til svensk. Forfatteren, Walter Lippmann er medarbeider i New York Herald Tribune; hans artikler sendes samtidig ut i en rekke av landets store aviser og blir dessuten citert i radio. Men må derfor kunne gå ut fra at han har en viss betydning for opinionsdannelsen i USA. - I sin bok søker han å vise at Amerika i egen interesse må føre en aktiv utenrikspolitikk og at isolasjonisme er et dødt prinsipp. Dette siste kommer også tydelig til uttrykk i den nylig avholdte valgkampen. Begge de to store partiene har forlatt tanken om isolasjon. Men Lippmann understreker er særlig sterkt at det er i nasjonens egen interesse å samarbeide - først og fremst med de andre stormaktene, men også med de mindre stater - fordi verden er blitt så liten og freden er udelelig. Sjansene for at det internasjonale samarbeid skal fungere knirkfritt vokser, hvis de enkelte nasjoner kan bringes til å innse at freden ikke bare er et mål i seg selv, men at freden tjener dem selv best.

Lippmann skisserer først opp et par retningslinjer han mener en stat bør føre sin utenrikspolitikk. Grunnprinsippet må være at man ikke påtar seg større forpliktelser enn man kan og vil lønne - på samme måte som en person som vil være solvent. Uten en viss balanse blir det lett uoverensstemmelser med andre stater og etterfølgende krigerske forviklinger. Som eksempel nevner Lippmann USAs forhold til Filippinene. Så langt borte fra moderlandet som øygruppen lå, kunne den ikke holdes uten et sterkt og vennligsinnet Kina. Men USA forsøkte å befeste sine baser; de understøttet ikke Kina. Japanske krav om utnærket adgang til å utbytte dette land, var et direkte slag mot amerikanske interesser. USA var derlig forberedt på det oppgjør som måtte komme, all den stund Japan ikke ville fire. Men selv ikke isolasjonistene ville at man skulle trekke seg tilbake fra Filippinene, trass i at formell uavhengighet var på trappene for øygruppen. Med de rustningene USA opptrådte var imidlertid øyene en altfor utsatt posisjon. De burde vært oppgitt hvis formålet var å holde landet utenfor krigen. Etter Lippmanns mening var den politikk som ble ført hvorken fugl eller fisk.

Ut fra satsen om solvent utenrikspolitikk deler forfatteren opp USAs forhold til den øvrige verden i klart adskilte epoker, der første avsnitt er tiden før 1823. Da var utenrikspolitikken nok så vakkende og uten linje. Landet samarbeidet dels med England - noe som var en dyd av nødvendighet for løsrivelsen i 1784 - og dels med Frankrike; alt etter som det tjente USAs interesser. Men i 1823 ble grunnen lagt for den politikk som helt til 1899 holdt landet utenfor alle alvorligere forviklinger. Monroedoktrinen ble avgitt. Den gikk som kjent, ut på at det amerikanske kontinent fra nord til syd måtte forbeholdes amerikanerne intet at de på sin side avste fra innblanding i europeiske anliggender. Men forutsetningen for at denne politikk kunne gjennomføres med så stort hell så lenge, var det faktiske forbund med England, den utnærkede herre på verdenshavene. Dette forhold er altfor lite kjent i USA. Det gikk slik at amerikanerne trodde de hadde sin egen fortrefelighet og sin geografiske helliggenhet å takke for at de greide å holde seg utenfor alle kriger, og dette er en vesentlig grunn til at isolasjonismen har hatt vind i seilene.

Dette samarbeid fungerte fortreffelig helt til 1899, da USA annekterte Filippinene. I og med dette og i og med at Tyskland opptrådte på scenen med en flåte av internasjonal klasse, var situasjonen helt forandret. Amerika burde ført en kraftigere flåtepolitikk i Stillehavet, fordi England måtte trekke en vesentlig del av sine skip til europeiske farvann for å oppvære den tyske trussel. Men dette forhold ble aldri innsett og ledet til en amerikansk utenrikspolitikk i tiden som fulgte.

I president Wilsons tid fulgte men ingen klare linjer. USA gikk offisielt med i krigen fordi Tyskland begynte utnærket ubærkrig, men det faktiske forhold var at amerikanernes livsinteresser ville bli truet på

det alvorligste, hvis England ble trukket under. Lippmann mener at det ville vært riktigere å støtte England på dette enn bare å snakke om å redde demokratiet. I så fall ville USA sannsynligvis fått med seg det amerikanske folk, da han krever støtte til det nye Folkeforbundet og at USA skulle gå med der. Så forstår man ikke hvorfor det var nødvendig, det ble nærmest oppfattet som tilnærmet overfor at Europa som aldri kunne holde fred i tiden etter krigen trakk landet seg bort fra internasjonalt samarbeid på det politiske område og i stedet for å gå sammen med sine tidligere allierte, motarbeidet man dem, til eks. på flåtekonferansen i Washington, hvor amerikanerne i tråd med sin anti-allianse-rettstilling tvang igjennom at alliansen mellom England og Japan ble oppgitt. Japan ble slik isolert og utvald i armene på Asia. Samtidig gjennomførtes forhånds-tallet 5-5-3 (3 på Japan) mellom de tre maktens flåter, hvorved Japan faktisk ble overlegen i Stillehavet. I Europa fikk Frankrike inga støtte, og landet påde seg forpliktelser (bl.a. overfor Polen og Tsjekkoslovakia) som det ikke kunne innfri. Den foreløpige sluttstein i utviklingen var München, hvor ikke bare Tsjekkoslovakia ble solgt, men også Russland isolert, noe som forbedret Hitlers stilling meget vesentlig.

President Roosevelt's utenrikspolitikk karakteriserer Lippmann som nølende; men kanskje var det nødvendig å gå så forsiktig til verks for å få det amerikanske folket med. Kanskje trengte det et Pearl Harbor for å vaken.

I USA er det og har alltid vært en sterk motvilje mot allianser, som skriver seg fra uttalelser fra Washington så fra sluttet som presidenten i 1798 og fra Jefferson ved hans Innsattelse i 1801. Det er riktig at disse to presidenter var imot permanente allianser som kunne trekke landet med i kriger som bare gjaldt innbyrdes stridigheter i Europa, men når det gjaldt amerikanske interesser, stilte saken seg anderledes; det viste ikke minst den politikk som ble ført. Da landet løsrev seg fra England, ble Hollands, Frankrikes og Russlands vardiulle hjelp motatt med takk. På samme måte fikk USA assistanse fra England i 1802 da Napoleon ville overte Louisiana. - Som kjent er de meninger republikkens fedre har hatt av stor betydning i USA. De blir nesten tilfagt lovs kraft og er vanskelige å komme forbi. Men her mener altså Lippmann at den alminnelige mening er gal, ikke minst på bakgrunn av den faktiske allianse med England i 75 år som sikret landet fred.

Når det gjelder framtidige allianser mener Lippmann at det er nødvendig å støtte seg til Det britiske Samveldet. Den første grunn hertil er Kanades beleggighet. Veien til Alaska går gjennom dette landet, og dens luftstrategiske stilling for Amerika er avgjørende. England ligger også i veien for en eventuell angriper fra øst når det gjelder Island og Grønland. USA kan vanskelig tale en ferdig uavhengighet om disse øyene. Lippmann mener endog at USA bør ha baser på de britiske øyer for å hindre en framtrøngning i Atlanterhavet. De britiske besiddelser i Vest-Afrika er like viktige for beskyttelsen av Sydamerika, og de britiske posisjoner i Stillehavet er av stor betydning, kanskje særlig for forsvaret av Kina. Lippmann gir skapri i netta med den populære oppfatning at når det gjelder samarbeid med England, så er det det britiske diplomati som trekker Oskal Sam ved nosen. Det er selvfølgelig uavensstemmelser mellom de to land, som tanner i forskjellige angangssaker og motstridende handelspolitiske interesser, men det er bare familieuavighet.

Amerika må også være interessert i å gjennomsette Frankrikes inntag-ritet, fordi England kan trues alvorlig herfra. Det samme gjelder de andre vesteuropiske stater fra Norge i nord til Spania i sør. Trass i ideologiske motsatninger har forholdet til Russland alltid vært godt. Det kommer bl.a. av at det helt til det siste har vært en potensiell fiende mellom den både i Europa og Asia, nemlig Tyskland og Japan, de to land har derfor hatt interesse av gjensidig å støtte hverandre. Etter andre krigen vil Tyskland og Japan neppe oppstå som stormakter igjen. Russland og USA kommer derfor meget nærere hverandre, og spørsmålet er om det da vil gå like godt. I Europa vil det avhenge av hvorledes ordningen blir i det belte av mindre stater som skiller de to stormaktens interesser.

sfærer. På den ene side, mener Lippmann, vil det være skjebnesvangert å knytte disse statene til en allianse med Vestmaktene. Det ville hos russene framkalle den gamle mistenken om intervensjon, og resultatet ville bare bli at Russland forsøker å sluke dem. På den annen side vil en russisk maktpolitikk overfor disse "randstater" fra begynnelsen av bære sette ondt blod overfor Vestmaktene og skape mistenker hos dem. Løsningen på etter Lippmanns mening være at de angjeldende stater ikke hindrer seg for sterkt til noen stormakt. Dette vil kunne gi Russland den sikkerhet det trenger. - I Stillehavet vil de to stormakter komme ganske androløst nær inn på hverandre. Når Japan er tilintetgjort, vil de to stormakter domineere hver sin del av Stillehavet. Men hittil har det ikke vært noen interessenkonflikt mellom dem, selv ikke rent indirekte slik som f. eks. mellom England og Russland i Asia.

Den framtidige utvikling i Øst-Asia er avhengig av så mange ukjente faktorer at det er umulig å forutse den. Mens det på den vestlige halvkulden er innen mulighetens grenser å oppnå en stabilisering, fordi statene har nådd en tilnærmedesvis lik utviklingsgrad og alle på en ganske annen måte har stiftet bekjentskap med teknikk, står landene i Østen overfor en ekspansjon som vi ikke vet hvor den ender. Kina er vel det viktigste av disse landene. USA har i de siste 40-50 år vært tilhenger av den amerikanske politikk og har gjennom den krigen som det har innlatt seg på gitt landet en sjanse til å få den stilling som det etter kultur, folketal og naturressurser fortjener, og det kommer ganske sikkert til å yte Kina assistanse med oppnåelsen av dette mål. Hva kommer det av at USA har interessert seg så sterkt for disse områdene, mens det nesten ikke har villiet se til Europa engang? Opprinnelig var det nok handelspolitikk og i spillet, Kina var et uanstående marked. Dertil kom at Monroedoktrinen gav sikkerhet i Atlanterhavet, og da kunne en ekspansjon lettere gjennomføres i Stillehavet. Tilslutt kom strategiske hensyn: Filippinene kan bære sikres via Kina. Lippmann slutter sin behandling av Øst-Asia med de ord at Japans nederlag ikke vil betegne slutten på en urolig epoke, men snarere begynnelsen. Omtrent halvparten av verden vil derfor vanskelig kunne stabiliseres uten videre, og Lippmann anbefaler USAs tilslutning til en internasjonal sikkerhetsorganisasjon utrustet med nødvendige maktmidler, som kan holde den framtidige utvikling innenfor fredelige kanaler.

USAs nåværende forbund med England, Russland og Kina er ikke noe nytt, sier Lippmann. Vi har sett gjennom mer enn ett sekel at når våre livsinteresser er blitt truet, så har det alltid kommet an på de nevnte makter. Ingen av dem er europeiske i ordets snævre betydning, derfor har det seg godt gjøre å komme utenom Washingtons og Jeffersons ord om allianser, som først og fremst var angitt på indre europeiske forhold. USA er dypt sett bare interessert i Europa indirekte, og det er i den utstrekning en stat der blir så mæktig at den er istand til uten-europeisk ekspansjon, for å sikre sine interesser på USA fortsette det kjempeforbund med stormaktene som er påbegynt under denne krigen. Dets utenrikspolitikk må gjøres selvstendig, for det har råd til å påta seg ytterligere forpliktelser, det er Lippmanns syn. Viljen hos disse store til å fortsette samarbeidet er den eneste mulige skaper av en allmen internasjonal orden. Feilen ved folkeforbundet var at man skapte det yttre apparat før det indre samarbeid mellom de utslagsgivende faktorer var ordnet. Lippmann er oppmerksom på at det kan synes som om han har forbigått de mindre nasjoner. Men, sier han, det hele avhenger i den grad av de store at det er forsvarlig å legge hovedvekten her. Men på den annen side er det sikkert at kjempeforbundet ikke kan holde uten en real og uimperialistisk oppreden mot de mindre nasjoner. Forholdet må reguleres av internasjonale lover eller overenskomster til småstatenes beskyttelse. Hvis sikkerhetsorganisasjonen bygger på dette grunnlag vil den få autoritet.

- 0 -

De første 109 dagene etter landstigningen i Normandie førte de allierte i land nesten 2,5 mill. menn og 15 mill. tonn krigsforbindelse, derav over 500 000 biler. Tusenvis av amerikanske lokomotiver og vogner er ført i land. Hver uke transporteres nå 100 000 tonn gods pr. jernbane. (Folke-

ninger på 1,200 km. er lagt ut fra Kanalen og Middelhavet til frontene. De amerikanske troppene på kontinentet får daglig minst 4 mill. liter bensin.

- 0 -

På den arabiske kongressen i Alexandria

får en tid siden ble de delegerte enige om opprettelsen av en "Liga av de arabiske land" med Transjordan, Iran, Saudi-Arabia, Syria, Libanon, Yoman og Egypt som medlemmer. Den arabiske kongressen erklærte bl.a. at Palestina er en integrerende del av de arabiske land. Arabernes rettigheter i dette land må bevares og beskyttes. Storbritannias løfte om å stoppe den jødiske innvandring til Palestina er et skritt som fremmer freden. Vi har all sympati med jødene p.g.a. den brutale behandling de har vært utsatt for i Europa, men dette kan ikke forandre vårt standpunkt til sionismen (den jødiske bevegelse med det mål å skaffe jødene et hjem i Palestina). På den annen side uttalte president Roosevelt for kort tid siden at hvis han ble gjenvalgt, ville han gi de sionistiske bevegelsene i Amerika all mulig støtte.

Hvorfor vil ikke araberne gi de forfulgte jøder et tilfluktssted i Palestina? Jo, araberne har bodd der i 1400 år og mener at de har en velgrunnet rett til fortsatt å bo der.

Palestina er et engelsk mandat. Ifølge den britiske hvitbok om Palestina, som ble lagt fram i 1939, skulle den for jødiske innvandring til Palestina åpne 31. mars 1944 og deretter være avhengig av arabernes samtykke. En av de 75,000 jøder som har lov til å innvandre mellom 1939 og 1944 er mangfoldige tusen om ikke nådd fram til Palestina og immigrasjonen skal fortsette inntil det fastsatte antall er nådd. - Men derved blir ikke problemet løst.

Situasjonen har ikke forandret seg siden 1939. Nå som dengang vil araberne i Palestina ha selvstendighet i en stat som ikke har jødisk majoritet. Nå som dengang er jødene utilfredse med å være i minoritet og prøver ved hjelp av immigrasjon, oppkjøp av faste eiendommer og økonomisk ekspansjon å bli den dominerende gruppe. Krigen har på mange måter utdypet klyften mellom de to folkslag. Palestina-araberne mener at hvis det ikke var for jødespørsmålet ville de bli kvitt mandatet og få fullt selvstyre. Samtidig er jødernes ønske om å etablere et territorium fullt ut under egen kontroll blitt en livssak for dem p.g.a. de fryktelige jødeforfølgelsene i Europa. Man ønsker å ha Palestina som et trygt tilfluktssted.

Man hadde håpet at opprettelsen av den arabiske liga, ville skapt grunnlaget for en varigere løsning. Hvis araberne i Palestina blir nær forbundet med et arabisk samfunn på ca. 5 mill. medlemmer, behøver de ikke å være reddet for å bli minoritet i et voksende jødisk samfunn. Men de uttaler som ble gjort på den arabiske kongressen synes ikke å tyde på at partene har nærmet seg hverandre. - Spørsmålet har også en viktig økonomisk side. På sitt nåværende økonomiske og produksjonstekniske utviklingsstrinn er ikke Palestina istand til å absorbere ubegrensede mengder med innvandrere. Men krigen har heldigvis forandret den økonomiske begrunn i Midt-Øst en og skapt nye muligheter for fremgang og utvikling.

Hvordan forholdene enn ligger an, må det aldri glemmes hvilken uenkelig behandling jødene har vært utsatt for og verden plikter å strekke seg langt for å hjelpe de jøder som overlever denne krigen.

- 0 -

Når nå befrielsen av Norge er begynt, er det viktigere enn noen sinne at partene og ledinger går ut korrekt. Spre sann opplysning, og stans rykter, som gjør oss usikre og herover oss ovenn til nøktern overvåling. Rykter er en farlig fiende. Omtrentlig viden er ofte verre enn ingen. Husk også at tyskerne bevisst arbeider med falske opprop om streiker, partisankemper osv som er meget effektive norske kampanjer når de blir anvendt i rette øyeblikk, men som kan avsløre organisasjonene og svekke frigjøringskampen hvis de blir sett inn i tide.

Lag stor vekt på meldelser, råd og anvisninger fra Overkommandoen. I tiden fremover er de viktigere for oss enn de detaljerte krigsnyhetene.

- 0 -